

Svet
Evropske unije

Bruselj, 17. oktober 2019
(OR. en)

13217/19

FREMP 148	DATAPROTECT 241
JAI 1075	DIGIT 155
EJUSTICE 130	EDUC 411
DROIPEN 165	EMCO 5
COHOM 118	EMPL 513
ANTIDISCRIM 40	GENDER 45
ASILE 40	JEUN 108
ASIM 119	JUSTCIV 184
COPEN 398	MIGR 173
COSI 209	SOC 677
COTER 137	VISA 219
CT 99	DEVGEN 192
DAPIX 299	SUSTDEV 142

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj: generalni sekretariat Sveta

Datum: 7. oktober 2019

Prejemnik: delegacije

Št. predh. dok.: 12357/19

Zadeva: Sklepi Sveta o Listini o temeljnih pravicah deset let kasneje:
stanje in nadaljnje delo

Svet je na seji 7. oktobra 2019 sprejel besedilo navedenih sklepov, kot je navedeno v prilogi k temu dopisu.

Sklepi Sveta o Listini o temeljnih pravicah deset let kasneje:

stanje in nadaljnje delo

UVOD

1. Svet opozarja, da je Evropska unija unija skupnih vrednot, ki temelji na spoštovanju človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanju človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin, kot je zapisano v členu 2 Pogodbe o Evropski uniji. Te skupne vrednote, iz katerih izhajajo naši demokratični in družbeni modeli, so temelj evropske svobode, varnosti in blaginje. Pravna država ima odločilno vlogo v vseh naših demokracijah in je ključni porok za temeljito zaščito teh vrednot. Vse države članice in EU jo morajo dosledno spoštovati¹.

¹ Nova strateška agenda za obdobje 2019–2024, ki jo je Evropski Svet sprejel 20. junija 2019.

2. Svet pozdravlja deseto obletnico dne, ko je Listina EU o temeljnih pravicah postala pravno zavezujoča za vse institucije, organe, urade in agencije EU ter za države članice pri izvajanju zakonodaje EU. Svet poudarja, da ima Listina enako pravno vrednost kot Pogodbi Evropske unije. Poleg tega potrjuje, da je Listina eden najsodobnejših in najcelovitejših pravno zavezujočih instrumentov na področju temeljnih pravic.
3. Svet odobrava poročilo Komisije o izvajanju Listine za leto 2018² ter poročilo o temeljnih pravicah³, ki ga je za leto 2019 pripravila Agencija Evropske unije za temeljne pravice (v nadaljnjem besedilu: Agencija za temeljne pravice). Kot je razvidno iz poročil Komisije in Agencije za temeljne pravice, se na področju nediskriminacije še vedno soočamo z nekaterimi izzivi. Svet zato ponovno poudarja zavezanost ukrepom za boj proti diskriminaciji na katerikoli podlagi iz člena 21(1) Listine. Svet pozdravlja nove pobude za spodbujanje pravic iz Listine, ki so se začele izvajati leta 2018, in poudarja, da se mora to delo nadaljevati ob močni zavezanosti spodbujanju in varovanju temeljnih pravic ter zagotavljanju, da se Listina v celoti izkoristi.

² Dokument 10064/19.

³ Dokument 10116/19.

4. Svet poudarja pomen sodne prakse Sodišča Evropske unije pri razlagi in uporabi Listine ter priznava vse večjo vlogo nacionalnih sodišč pri zagotavljanju učinkovitosti Listine.
5. Svet ponovno potrjuje zavezanost pristopu EU k Evropski konvenciji o človekovih pravicah, kot je zapisano v členu 6(2) Pogodbe o Evropski uniji. Svet priznava, da je namen pristopa utrditi skupne vrednote Unije, še izboljšati učinkovitost prava EU ter izboljšati koherentnost varstva temeljnih pravic v Evropi.
6. Temeljne pravice se lahko uresničujejo le v življenjih ljudi, ki živijo v demokratični družbi, osnovani na pravni državi, in katere ključen gradnik je neodvisnost sodstva. Svet zato pozdravlja konferenco z naslovom Kako zagotoviti odpornost naših družb v spreminjajočem se evropskem okolju – medsebojna povezanost demokracije, pravne države in temeljnih pravic, ki jo je organiziralo finsko predsedstvo 10. in 11. septembra v Helsinkih ter na kateri je bilo ugotovljeno, da so te norme in vrednote med seboj neločljivo povezane in se vzajemno krepijo.
7. Svet pozdravlja dejstvo, da so predsedstva Sveta priredila konference, povezane z Listino, in z zanimanjem pričakuje prihodnjo konferenco z naslovom „Uresničevanje Listine EU o temeljnih pravicah za vse: 10. obletnica Listine je postala pravno zavezujoča“, ki so jo 12. novembra 2019 priredili Komisija, finsko predsedstvo in Agencija za temeljne pravice. Konferenca bo edinstvena priložnost za razmislek o tem, kako spodbujati uporabo Listine in njeno poznavanje med vsemi akterji v verigi njenega izvrševanja, da bi bila v življenjih ljudi lahko kar najbolj učinkovita.

8. Svet opozarja na sklepe⁴, ki jih je sprejel 9. aprila 2019, z naslovom Za vse bolj trajnostno Evropo do leta 2030. Svet poudarja, da je uresničevanje temeljnih pravic, vključno z zagotavljanjem spoštovanja temeljnih pravic, določenih v Listini, pogoj za doseganje ciljev trajnostnega razvoja in izpolnjevanje zaveze, da nihče ne bo zapostavljen.

UPORABA LISTINE O TEMELJNIH PRAVICAH: TRENUTNO STANJE IN

PRIHODNJE DELO

9. Svet poziva naslednje deležnike, naj prispevajo k izvajanju Listine EU o temeljnih pravicah v okviru svojih pristojnosti in poskrbijo, da bo v ta namen na voljo zadostna količina človeških in finančnih virov:

⁴ Sklepi Sveta Evropske unije „Za vse bolj trajnostno Evropo do leta 2030“ z dne 9. aprila 2019 (8286/19).

Svet in države članice

10. Svet ponovno potrjuje zavezanost upoštevanju smernic o uporabi Listine, vključno s smernicami o metodoloških fazah, potrebnih pri preverjanju združljivosti s temeljnimi pravicami v pripravljalnih telesih Sveta⁵, in izraža pripravljenost preučiti, kako bi jih v pripravljalnih telesih Sveta lahko uporabljali še učinkoviteje, tudi z usposabljanjem.
11. Svet opozarja na Mnenje 4/2018⁶ Agencije za temeljne pravice o izzivih in priložnostih v zvezi z izvajanjem Listine, zlasti pa na mnenje št. 8, v katerem je priporočeno, naj se uvede letni „pogovor o Listini“ v Delovni skupini Sveta za temeljne pravice, državljske pravice in prosto gibanje oseb (FREMP). Prav tako je seznanjen z resolucijo Evropskega parlamenta⁷ o izvajanju Listine v institucionalnem okviru EU, ki je bila sprejeta 12. februarja 2019, še zlasti pa s spodbudo Parlamenta, naslovljeno na države članice, naj redno izmenjujejo informacije in izkušnje o uporabi, izvajanju in nadzoru Listine.

⁵ *Guidelines of the Council of the European Union on methodological steps to be taken to check fundamental rights compatibility at the Council preparatory bodies* (Smernice Sveta Evropske unije o metodoloških fazah, potrebnih pri preverjanju združljivosti s temeljnimi pravicami v pripravljalnih telesih Sveta) z dne 20. januarja 2015 (5377/15).

⁶ Na voljo na https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-opinion-04-2018_charter-implementation.pdf

⁷ Resolution of the European Parliament on the implementation of the Charter of Fundamental Rights of the European Union in the EU institutional framework, 12 February 2019, P8_TA(2019)0079.

12. Svet potrjuje koristnost izmenjavanja dobrih praks pri izvajanju Listine na nacionalni ravni in med državami članicami ter tematskih razprav o Listini. Spomniti želi na izmenjavo mnenj o tej temi v Delovni skupini za temeljne pravice, državljanske pravice in prosto gibanje oseb med finskim predsedovanjem in se zavezuje, da bo ta dialog ponovil vsako leto.
13. Svet se z zaskrbljenostjo seznanja z rezultati nedavne raziskave Eurobarometer o poznavanju Listine med državljani⁸, saj je pokazala, da je to še vedno šibko. Seznanjen je tudi s poročilom Agencije za temeljne pravice o temeljnih pravicah za leto 2019, ki opozarja, da nacionalne politike, ki bi spodbujale ozaveščenost in izvajanje Listine, izostajajo.
14. Svet poziva države članice, naj okrepijo dejavnosti ozaveščanja in usposabljanja v zvezi z Listino, tudi za oblikovalce politik, javne uslužbence in delavce v pravni stroki, pa tudi za nacionalne institucije za človekove pravice, civilnodružbene organizacije in druge zagovornike človekovih pravic. Prav tako jih poziva, naj na Listino opozorijo sodstvo, in priporoča razmislek o oblikovanju in uresničevanju smernic in programov usposabljanja v zvezi z Listino. Poudarja tudi, kako pomembno je, da se širši javnosti zagotavlja dostop do informacij o pravicah, zapisanih v Listini, da bi med državljani krepili zavest, da je Listina njihova.

⁸ Posebna raziskava Eurobarometer št. 487b „Poznavanje Listine Evropske unije o temeljnih pravicah“, ki je bila izvedena na zahtevo Evropske komisije marca 2019.

15. Svet želi države članice spodbuditi, naj skrbijo, da bodo njihova nacionalna postopkovna pravila o pravnem nadzoru in ocenah učinka nacionalne zakonodaje, ki sodi na področje uporabe prava EU, združljiva z Listino. Pozdravlja dejstvo, da sta Komisija in Agencija za temeljne pravice v pomoč državam članicam v ta namen zagotovila ustrezna orodja, države članice pa želi pozvati, naj jih tudi v celoti izkoristijo.

Komisija

16. Svet pozdravlja pomembno delo Komisije, ki ga je ta opravila v okviru svoje strategije za učinkovito izvajanje Listine o temeljnih pravicah⁹. Poziva jo, naj nadaljuje prizadevanja v skrbi, da bi bile vse njene zakonodajne in politične pobude združljive z Listino, ter preuči, ali bi bilo navedeno strategijo treba pregledati.

17. V skrbi za zagotavljanje ravnanja, združljivega s temeljnimi pravicami, želi Svet Komisijo pozvati, naj na vseh področjih politike še naprej izvaja in nadalje izpopolni sistematične ocene učinka z vidika temeljnih pravic pri vseh ustreznih zakonodajnih predlogih.

⁹ Sporočilo Evropske komisije „Strategija za učinkovito izvajanje Listine o temeljnih pravicah v Evropski uniji“ z dne 19. oktobra 2010 (COM(2010) 573).

18. Svet poudarja pomen evropskega portala e-pravosodje, ki ga skupaj upravljajo Komisija in države članice, za spodbujanje ozaveščanja o Listini ter njenem izvajanju in uporabi. Komisijo in države članice poziva, naj še dodatno razvijejo portal e-pravosodje, tudi z oblikovanjem posebne spletne strani v njegovem okviru, na kateri bi države članice lahko objavljale in posodabliale informacije o svojih dobrih praksah glede ozaveščanja o Listini in njeni uporabi.

Agencija za temeljne pravice

19. Svet pozdravlja bistveno vlogo Agencije za temeljne pravice, določeno v ustanovni uredbi¹⁰, ki jo ta uresničuje pri zagotavljanju strokovnega znanja o temeljnih pravicah, zlasti z zbiranjem in analizo podatkov o stanju na področju temeljnih pravic v državah članicah. Pozdravlja delo Agencije, posebej posvečeno Listini, zlasti v zvezi z ozaveščanjem, e-orodji in usposabljanjem o Listini. Agencijo želi spodbuditi, naj še naprej razvija orodja in usposabljanje, tudi za delavce v pravni stroki, pa tudi podpira države članice ter institucije ter organe in agencije EU pri izvajanju Listine ter spodbujanju kulture ravnanja, združljivega s temeljnimi pravicami, po Uniji.

¹⁰ Uredba Sveta (ES) št. 168/2007 z dne 15. februarja 2007.

20. Svet ponovno potrjuje pripravljenost, da pri pripravi pobud, ki bi lahko vplivale na temeljne pravice, kar najbolje izkoristi strokovno znanje in podatke Agencije za temeljne pravice. Spomniti želi na možnost, da v okviru svojih delovnih področij ali v zvezi s stališči, ki jih zavzame v zakonodajnih postopkih, Agencijo zaprosi za svetovalno mnenje o določenih temah. Institucije EU in države članice želi pozvati, naj pri pripravi zakonodajnih in političnih pobud, ki zadevajo temeljne pravice, pogosteje uporabijo podatke, ki jih zbira Agencija.
21. Svet želi spomniti na prejšnja priporočila zunanjih ocenjevalcev in upravnega odbora Agencije, da je treba dodatno povečati pravno jasnost, učinkovitost in težo dela Agencije. V zvezi s tem ponovno poudarja, da bo skrbno preučil vsak morebiten predlog za spremembo uredbe o ustanovitvi Agencije¹¹, ki ga bi predložila Komisija, tudi ko bi šlo za uskladitev s skupnim pristopom glede agencij EU v skrbi za boljše upravljanje in učinkovitost.

¹¹ Uredba Sveta (ES) št. 168/2007 z dne 15. februarja 2007.

Nacionalne institucije za človekove pravice, organi za enakost in drugi nacionalni mehanizmi

22. Svet posebej poudarja, da je treba zagotavljati okolje, ki omogoča delovanje neodvisnih nacionalnih institucij za človekove pravice, organov za enakost in drugih mehanizmov na področju človekovih pravic. Njihova vloga pri varstvu in promoviranju temeljnih pravic ter zagotavljanju ravnanja, skladnega z Listino, je odločilnega pomena. Svet poziva države članice, pa tudi Komisijo, Agencijo za temeljne pravice ter druge institucije, organe in agencije Unije, naj še okrepijo sodelovanje s temi mehanizmi in jih podpirajo pri njihovih nalogah, vključno z uresničevanjem in promoviranjem Listine.

Civilna družba

23. Svet priznava, da imajo civilnodružbene organizacije bistveno vlogo na lokalni, regionalni in EU ravni pri spodbujanju temeljnih pravic, tudi pri ozaveščanju imetnikov temeljnih pravic o teh pravicah in podpiranju njihovih prizadevanj za uveljavljanje in zaščito pravic v okviru mednarodnega, EU in nacionalnega prava. Opozarja, kako pomembno je, da se odstranijo vsakršne nepotrebne, nezakonite ali samovoljne omejitve civilnodružbenega prostora in da se ne postavljajo nove, ter potrjuje, da je pregledno, zadostno in lahko dostopno financiranje za civilnodružbene organizacije odločilnega pomena. Z zanimanjem pričakuje nadaljevanje zakonodajnega dela v zvezi z novim skladom za pravosodje, pravice in vrednote.